

bądź nabieżąco

2 (53) 2018

Aktualności Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie

MARZEC › KWIECIEŃ 2018

Sytuacja na rynku pracy najlepsza od początku transformacji

Wywiad z panią Luizą Borek prowadzącą salon kosmetyczny

Praktyki absolwenckie – sposób na zdobycie cennych umiejętności

Geneza społeczeństwa informacyjnego

W numerze

Współpraca redakcyjna
TERESA ZAJĄC-NIZIOŁEK
LUIZA BOREK
WALDEMAR FRYDRYCH
ELŻBIETA LIWOSZ
ELWIRA ARCISZEWSKA
DAWID HŁOUSZEK
RAFAŁ DZIURA

Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie
ul. Bieszczadzka 5, 38-400 Krosno
TEL. **13 43 617 19, 13 43 720 50**
lub **13 43 213 07**
FAX **13 43 264 96**

www.krosno.praca.gov.pl
E-MAIL: **rzks@praca.gov.pl**

Informacja/Rejestracja
TEL. **13 43 213 89, 13 43 616 94**

Współpraca z pracodawcami
TEL. **13 43 213 89, 13 43 616 94**
wew. **4011, 4013, 402**

Poradnictwo zawodowe
TEL. **13 43 617 19, wew. 330**

Szkolenia
TEL. **13 43 617 19 wew. 602, 603**

Dział instrumentów i programów rynku pracy:
13 43 213 89, 13 43 616 94:
staże – wew. **332**; prace interwencyjne,
roboty publiczne – wew. **331**; refundacja
kosztów wyposażenia/doposażenia miejsc
pracy – wew. **337**; środki na podjęcie
działalności gospodarczej – wew. **338, 339**

Nakład: **500 egz.**

Opracowanie graficzne, skład, druk
Wydawnictwo Ruthenus • Rafał Barski
ul. Łukasiewicza 49, 38-400 Krosno
tel. 13 436 51 00, www.ruthenus.pl

Zdjęcia ze zbiorów PUP w Krośnie,
z archiwum Wydawnictwa Ruthenus, 123rf.com

Słowo wstępne

➤ Aktualności

- 4 Rynek pracy w powiecie krośnieńskim
- 6 Barometr zawodów
- 8 Sytuacja na rynku pracy najlepsza od początku transformacji

➤ Wydarzenia

- 10 Wywiad z panią Luizą Borek prowadzącą salon kosmetyczny
- 12 Targi pracy w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Krośnie

➤ Urzędowy koszt różnorodności

- 14 Praktyki absolwenckie – sposób na zdobycie cennych umiejętności
- 16 Geneza społeczeństwa informacyjnego
- 22 Technologie zmieniające jakość świata

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością pragnę zaprezentować kolejne wydanie biuletynu *Bądź na Bieżąco*. Jestem pewna, że każdy z naszych Czytelników znajdzie w nim coś interesującego. W numerze zamieściliśmy stałe rubryki, a w nich: aktualne statystyki i wywiad z kolejnym przedsiębiorcą, który przy wsparciu finansowym Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie rozpoczął działalność gospodarczą. Zachęcam do zapoznania się z treścią obszernego artykułu poświęconego przyczynom powstania społeczeństwa informacyjnego oraz z pozostałymi publikacjami wpisującymi się w tematykę rynku pracy. Życzę przyjemnej lektury.

REGINA CHRZANOWSKA

Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Krośnie

Rynek pracy w powiecie krośnieńskim

Oprac.
RAFAŁ DZIURA

Sytuacja na rynku pracy
w powiecie krośnieńskim
– stan na 31 marca 2018

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie*

REJON	OGÓŁEM	KOBIETY
Krosno	1012	526
Powiat krośnieński	2581	1337
Rymanów miasto i gmina	256	117
Dukla miasto i gmina	451	236
Jaśliska	60	32
Jedlicze miasto i gmina	329	174
Iwonicz miasto i gmina	234	118
Krościenko Wyżne	120	55
Korczyna	217	110
Wojaszówka	210	110
Miejsce Piastowe	270	157
Chorkówka	434	228
Ogółem	3593	1863

*z wyłączeniem osób podlegających aktywizacji

Zarejestrowani bezrobotni z prawem do zasiłku.

Rejon	Liczba ogółem
Krosno	166
Powiat krośnieński	431
Ogółem	597

Oferty pracy – stan na 31 marca 2018 r.

Rejon	Zgłoszone w okresie sprawozdaw.	Pozostałe na koniec okresu sprawozdaw.	Suma ofert od początku roku
Powiat krośnieński z m. Krosno	305	122	872

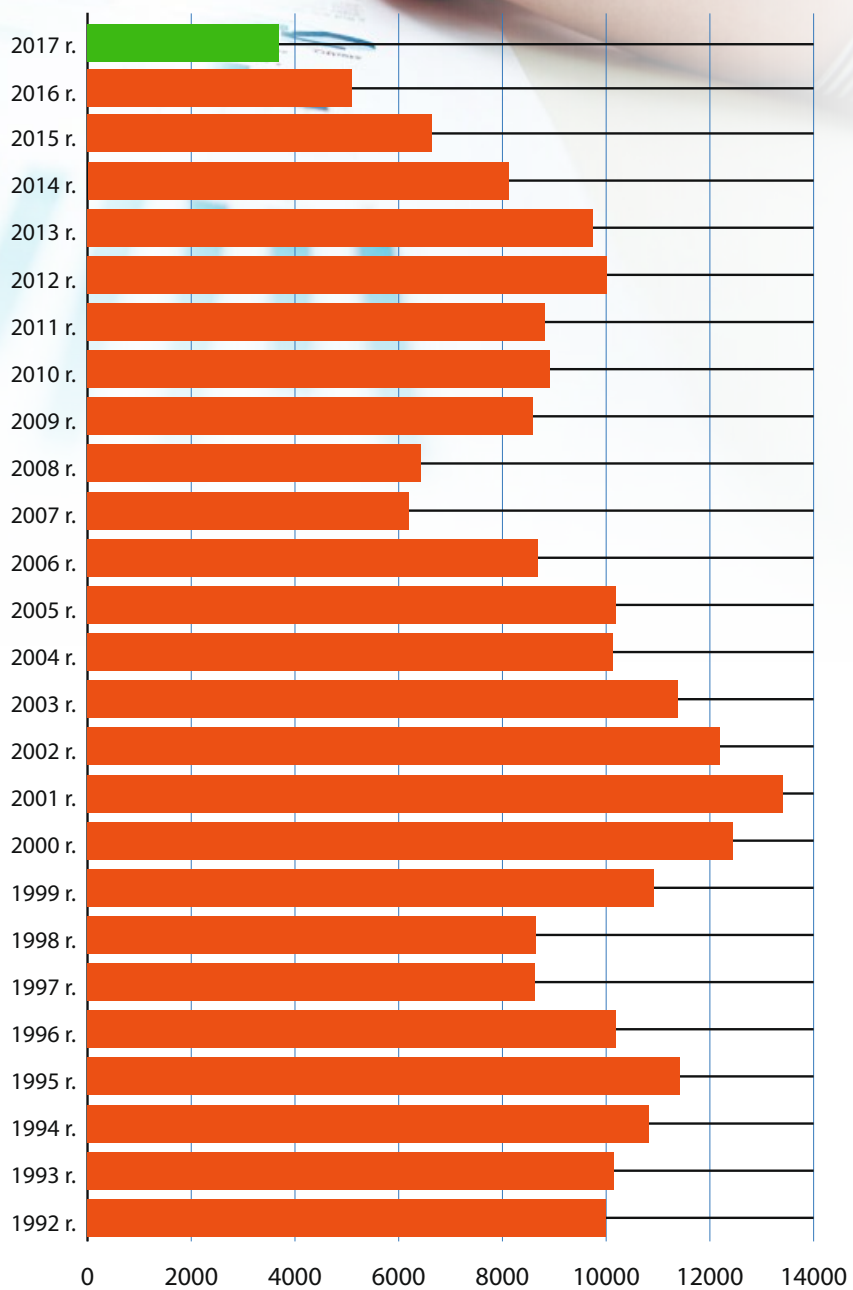
Liczba osób wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy – stan na koniec miesiąca sprawozdawczego

Podjęcie pracy	W tym finansowane ze środków publicznych:		
	Staże	Środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz doposażenie stanowiska pracy	Zatrudnienie (subsydiowane) osób do 30 roku życia
926	53	29	55

Stopa bezrobocia – stan na koniec marca 2018 r.

Rejon	Stopa
Polska	6,8%
Województwo podkarpackie	9,9%
Powiat krośnieński łącznie z miastem Krosno	5,7%
Powiat krośnieński	7,5%
Miasto Krosno	3,4%

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie w latach 1992-2017

Barometr zawodów

Istnieje jakościowa metoda pozwalająca uwzględnić kwalifikacje pracowników i ich rzeczywiste przygotowanie do wykonywania zawodu, w której brane jest pod uwagę wiele złożonych czynników, która lepiej niż sama tylko statystyka przedstawia aktualną relację podaży i popytu na lokalnym rynku pracy.

Oprac.
DAWID HŁOUSZEK

Materiał źródłowy:
www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/zatrudnienie-i-przeciwdzialanie-bezrobociu/art,9740,barometr-zawodow-2018.html

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji na rynku pracy z podziałem na zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Zawody deficytowe to takie, w których w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, ponieważ zapotrzebowanie pracodawców w ich przypadku będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Zawody zrównoważone to takie, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i gotowych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt na pracowników zrównoważą się).

Zawody nadwyżkowe to takie, w których znalezienie zatrudnienia może być trudniejsze ze względu na niewielkie zapotrzebowanie pracodawców oraz zbyt dużą liczbę kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających niezbędne kryteria.

Barometr jest badaniem jakościowym, które pokazuje zapotrzebowanie na zawody w poszczególnych województwach i powiatach naszego kraju. Opiera się na opinii ekspertów, którzy na przełomie III i IV kwartału danego roku spotykają się, by wspólnie analizować sytuację w poszczególnych zawodach. Uczestnikami badania są pracownicy powiatowych urzędów pracy, prywatnych agencji zatrudnienia i innych instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy. W toku dysku-

sji poszukuje się odpowiedzi na pytania:

- › Jak zmieni się zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie w nadchodzącym roku? Czy będzie ono rosnąć, maleć czy pozostanie bez zmian?
- › Jak będzie się kształtować relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników w danym zawodzie? Czy wystąpi deficyt poszukujących pracy czy ich nadwyżka, a może popyt i podaż się zrównoważą?

Podczas odpowiedzi na powyższe pytania eksperci wykorzystują dane na temat liczby ofert pracy oraz liczby osób bezrobotnych, mogących pracować w konkretnym zawodzie.

Warto podkreślić, że gromadzone dane statystyczne nie oddają w pełni sytuacji na rynku pracy. Trudno jest na ich podstawie jednoznacznie stwierdzić, czy osoba deklarująca posiadanie danych umiejętności jest w stanie wykonywać pracę na oczekiwanym poziomie, czy warunki oferowane przez lokalnych pracodawców są dla przyszłych pracowników wystarczająco atrakcyjne lub czy pracodawca jest skłonny zatrudnić konkretną osobę i jakie są możliwe powody, dla których nie może tego zrobić (problem kwalifikacji, braku doświadczenia zawodowego, zbyt wysokie oczekiwania płacowe itd.).

W klasycznych badaniach ankietowych zagadnienia te również są rzadko poruszane. Dlatego istotną rolę przypisuje się nie

tylko statystykom, ale i informacjom zgromadzonym przez pracowników urzędów pracy i agencji zatrudnienia. Posiadają oni wiedzę, które z ofert pracy są zgłaszane wielokrotnie, gdzie występuje duża rotacja pracowników i co jest jej główną przyczyną. Zdają sobie również sprawę z sezonowości pracy i wpływu tego czynnika na statystyki rynku pracy.

Zaletą „Barometru zawodów” jest to, że pozwala on uwzględnić kwalifikacje pracowników i ich rzeczywiste przygotowanie do wykonywania zawodu. Dysponując jedynie informacją o liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych w danej profesji, nie możemy stwierdzić, czy są one rzeczywiście zdolne do podjęcia pracy (czy posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz potwierdzające je certyfikaty, czy dysponują doświadczeniem zawodowym i motywacją do podjęcia zatrudnienia). Barometr bierze te wszystkie czynniki pod uwagę i przedstawia zbliżoną do rzeczywistości relację podaży i popytu na lokalnym rynku pracy.

Lista zawodów ocenianych przez ekspertów przygotowana została na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS). Po przeprowadzeniu paneli eksperckich w każdym z powiatów tworzony jest „Barometr zawodów” dla danego województwa. Powstaje on w wyniku połączenia danych zgromadzonych podczas paneli powiatowych.

W I kwartale 2018 roku ukazały się wyniki trzeciej edycji

tego ogólnopolskiego badania. Przedstawiają one informację na temat tego, jak w bieżącym roku będzie przedstawiało się zapotrzebowanie na pracowników w konkretnych zawodach.

Problemy z rekrutacją

„Barometr zawodów” wskazuje, że w roku 2018 pracodawcy będą napotykać problemy ze znalezieniem pracowników. Według prognoz wzrośnie udział zawodów deficytowych, zmniejszy się natomiast liczba zawodów nadwyżkowych, szczególnie w dużych miastach. Z perspektywy osób poszukujących pracy będzie to korzystne, ponieważ pracodawcy będą zmuszeni podjąć działania w kierunku poprawy warunków zatrudnienia i wzrostu proponowanej płacy. W szerszej perspektywie trudności ze znalezieniem kadry pracowniczej

mogą doprowadzić do ograniczenia możliwości rozwoju poszczególnych przedsiębiorstw. „Barometr zawodów” wskazuje, że największy deficyt dotknie branżę budowlaną, transportowo-spedycyjną, gastronomiczną, przetwórczą oraz opiekę zdrowotną. Powodem trudności ze znalezieniem pracowników są m.in.: mało atrakcyjne oferty pracy, niskie wynagrodzenie, trudne warunki pracy, częsta konieczność dojazdów, brak umiejętności wymaganych przez pracodawców, niewystarczające doświadczenie zawodowe, utrata kwalifikacji lub przerwa w kształceniu. W coraz większej grupie zawodów obserwuje się napływ obcokrajowców (głównie Ukraińców). Duże zainteresowanie zatrudnianiem cudzoziemców dotyczy głównie branży budowlanej i produkcyjnej, ale coraz częściej pracodawcy

poszukują również specjalistów z branży IT, co wynika z niewystarczającej liczby kandydatów na rodzimym rynku pracy.

Coraz mniej zawodów nadwyżkowych

W porównaniu do roku 2017 znacznie zmniejszyła się liczba zawodów prognozowanych jako nadwyżkowe. Pracodawcy chętniej sięgają po pracowników, którzy do tej pory nie mogli znaleźć pracy w swoim wyuczonym zawodzie. Podobnie jak w latach poprzednich, przewaga chętnych do pracy nad liczbą ofert dotyczy głównie popularnych zawodów, w których kształci większość szkół i uczelni. Zaliczono tutaj m.in.: ekonomistów, pedagogów, filozofów, historyków, politologów, kulturoznawców, inżynierów środowiska i prawników.

Różnice regionalne

Poszczególne województwa różnią się pod względem wielkości i chłonności rynku pracy, jego struktury czy wysokości proponowanych wynagrodzeń. Najlepsza sytuacja z punktu widzenia pracowników występuje w dużych miastach. Województwa, na terenie których funkcjonują Specjalne Strefy Ekonomiczne są wewnętrznie zróżnicowane – na obszarach tych stref występują spore deficyty pracowników, które uzupełniają osoby dojeżdżające z odległych powiatów. Stołeczny rynek pracy, jako największy w kraju, przyciąga wielu pracowników spoza swojego obszaru. W większości województw są zauważalne (w mniejszym lub większym stopniu) ogólne trendy.

Poniżej prezentujemy wykaz zawodów deficytowych na terenie powiatu krośnieńskiego i miasta Krosna

- › Betoniarze i zbrojarze
- › Kelnerzy i barmani
- › Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
- › Blacharze i lakiernicy
- › Kierowcy autobusów
- › Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta
- › Brukarze
- › Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- › Ankieterzy, teleankieterzy
- › Cieśle i stolarze budowlani
- › Kierownicy sprzedaży
- › Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
- › Cukiernicy
- › Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- › Robotnicy budowlani
- › Dekarze i blacharze budowlani
- › Kucharze
- › Robotnicy obróbki drewna i stolarze
- › Diagnosty samochodowi
- › Monterzy instalacji budowlanych
- › Samodzielni księgowi
- › Elektrycy, elektromechanicy, elektromonterzy
- › Murarze i tynkarze
- › Spawacze
- › Farmaceuci
- › Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- › Spedytorzy i logistycy
- › Fryzjerzy
- › Operatorzy obrabiarek skrawających
- › Sprzedawcy i kasjerzy
- › Geodeci i kartografowie
- › Operatorzy urządzeń dźwiękowo-transportowych
- › Szefowie kuchni
- › Graficy komputerowi
- › Piekarze
- › Ślusarze
- › Inżynierowie budownictwa
- › Pielęgniarki i położne
- › Technicy budownictwa
- › Inżynierowie elektrycy i energetycy
- › Pomoce kuchenne
- › Technicy mechanicy
- › Inżynierowie mechanicy
- › Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- › Kamieniarze
- › Pracownicy ds. techniki dentystrycznej

Sytuacja na rynku pracy

najlepsza od transformacji

Dwukrotnie niższa liczba bezrobotnych, krótsze okresy pozostawania bez pracy, mniejsze bezrobocie absolwentów i niemal o połowę niższa stopa bezrobocia – tak zmienił się rynek pracy w ciągu ostatnich 26 lat.

Materiał źródłowy:
Zatrudnienie i przeciwdziałanie bezrobociu,
www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/zatrudnienie-i-przeciwdzialanie-bezrobociu/art,9795,sytuacja-na-ryнку-pracy-najlepsza-od-poczatku-transformacji.html
[dostęp: 11.04.2018].

Podczas gdy w końcu 1991 roku liczba bezrobotnych sięgała 2 mln 156 tys., w końcu 2017 roku osób bez pracy było już niespełna 1 mln 82 tys. Spadła zarówno liczba bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn, choć w przypadku mężczyzn dynamika zmian była korzystniejsza.

Zmiana struktury wieku

Ponad dwukrotnie zmniejszyła się liczba bezrobotnych w grupach 25–34 lata (spadek z 645 do 303 tys.) oraz 35–44 lata (spadek z 530 do 251 tys.). Niemal sześciokrotnie spadła liczba bezrobotnych do 25 roku życia – w końcu 1991 roku było ich 756 tys., a 26 lat później 134 tys. O ile do końca 2000 roku młodzi ludzie stanowili ponad 30% bezrobotnych, to w końcu 2017 roku już tylko 12,4%.

Bezrobocie a wykształcenie

W porównaniu do początków okresu transformacji wyższe wykształcenie uzyskuje dziś zdecydowanie wyższa liczba młodych ludzi, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem wzrósł z 3% – 64 tys. w końcu 1997 roku do 13,8% – 149 tys. w końcu 2017 roku). We wszystkich pozostałych grupach zanotowano spadek bezrobocia, choć jego dynamika była najwyższa dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (spadek o 65%), gimnazjalnym i niższym (o 53,9%) oraz policealnym i średnim zawodowym (spadek o 51,4%). Zmiany te przełożyły się na znaczący spadek odsetka bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (z 37,4% do 26% w końcu 2017 roku) oraz gimnazjalnym i poniżej (z 30% do 27,6%).

Polacy szybciej znajdują pracę

W strukturze bezrobotnych na przestrzeni lat wyraźnie spadł odsetek pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (z 22% w końcu 1992 roku do 14,8% w końcu 2017 roku) oraz powyżej 12 miesięcy (spadek z 45,2% do 40,5%). Podczas gdy w końcu 1992 roku bezrobocie trwające powyżej 12 miesięcy dotyczyło 1 mln 134 tys. osób, to w końcu 2017 roku liczba długotrwale bezrobotnych wynosiła już tylko 438 tys. osób.

Mniej osób na zasiłkach

O ile w końcu 1991 roku prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 4/5 wszystkich bezrobotnych (1 mln 703 tys. z 2 mln 156 tys.), o tyle w końcu 2017 roku odsetek ich zmniejszył się do 14,8%.

Mniej bezrobotnych wśród absolwentów

W końcu 2017 roku absolwenci stanowili 3,6% ogólnej liczby bezrobotnych (38 tys. spośród 1 mln 82 tys. wszystkich bezrobotnych). To prawie 3 razy mniej niż w końcu 1991 roku, kiedy odsetek absolwentów wśród bezrobotnych wynosił 10,3% (222 tys. spośród 2 mln 156 tys. wszystkich bezrobotnych).

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku wprowadzono kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na przestrzeni lat grupy w szczególnej sytuacji zmieniały się, ale od początku zaliczano do nich: bezrobotnych do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz niepełnosprawnych. We wszystkich tych grupach poziom bezrobocia w końcu 2017 roku był wyraźnie niższy niż w końcu 2005 roku (pierwszy rok, za jaki gromadzone były dane na temat osób w szczególnej sytuacji na

rynku pracy). Najbardziej znaczący spadek dotyczył osób do 25 roku życia (spadek o 77,3% do 134 tys. osób) oraz osób długotrwale bezrobotnych zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (spadek o 67% z 1,8 mln do 595 tys.) Zmniejszyła się również, o prawie 30%, liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia, ale udział tych bezrobotnych w strukturze wzrósł z 15,9% w końcu 2005 roku do 27,6% w końcu 2017 roku, co związane jest ze starzeniem się populacji.

Rekordowo niska stopa bezrobocia

W końcu 2017 roku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,6%. To o 4,8 pkt. proc. mniej niż w końcu 1991 roku, gdy stopa bezrobocia wynosiła 11,4%.

Wywiad z panią

Luizą Borek

prowadzącą gabinet kosmetyczny

Rozmawia
DAWID HŁOUSZEK

Co sprawiło, że podjęła Pani decyzję o otwarciu własnego gabinetu kosmetycznego?

Wybierając kierunek studiów sugerowałam się głównie swoimi zainteresowaniami, a zawsze oscyływały one wokół kosmetyki, pielęgnacji skóry czy paznokci. Jednak praca w różnych gabinetach kosmetycznych, w których zdobywałam doświadczenie, nie spełniała do końca moich oczekiwań. Chciałam podejmować decyzje co do sposobu pielęgnacji, rodzajów zabiegów, jakości preparatów, krótko mówiąc, chciałam stworzyć coś swojego – miejsce, które będzie odzwierciedleniem mojej wiedzy, pasji i umiejętności.

Jakie zabiegi wykonywane są w Pani gabinecie kosmetycznym? Które z nich cieszą się największym zainteresowaniem wśród klientów?

W moim salonie świadczymy usługi w zakresie pielęgnacji twarzy, podczas których klientki mają okazję się zrelaksować, a także zadbać o nawilżenie, ujędrnienie czy oczyszczenie swojej skóry. Wykonujemy także manicure hybrydowy, żelowy, klasyczny, dzięki którym, panie i panowie, bo o nich także pamiętamy, mają piękne dłonie,

które przecież są ich wizytówką. Dbamy o stopy wykonując pedicure, jak również o gładkość skóry podczas depilacji ciepłym woskiem.

Klienci najczęściej korzystają z zabiegów manicure, ponieważ jest to ostatnio bardzo popularny zabieg. Każdy z nas, pracując w różnych zawodach, chce mieć zadbane dłonie. Zabiegi na twarz również cieszą się dużą popularnością, ponieważ możemy dobrać rodzaj terapii do określonego problemu z cerą. Pomoc znajdą u nas zarówno nastolatki z zanieczyszczoną skórą, jak i dojrzałe kobiety, które chcą choć odrobinę zatrzymać czas.

Jak wyglądały początki firmy? Jakie napotykała Pani trudności oraz w jaki sposób udało się przezwyciężyć wszystkie problemy?

Początki firmy to był bardzo intensywny okres. Wiązało się z tym dużo załatwiania różnorodnych spraw urzędowych. Starając się o dotację trzeba pokonać pewną drogę, która wymaga od nas cierpliwości, ale daje ogrom satysfakcji. Trzeba dokładnie poznać przepisy, które wiążą się z rodzajem działalności, m.in. przepisy Sanepidu, BHP, rozliczania z Urzędem Skarbowym, płacenie składek ZUS itp. Dodatkowo trzeba „pilnować” faktur, dokumentów

i nie dać się oszukać. Dla kogoś, kto jest na początku swojej drogi, wydaje się to nie do pokonania, ale ja trafiłam na bardzo pomocnych ludzi. Zarówno w Urzędzie Pracy, jak i w Urzędzie Miasta czy w Urzędzie Skarbowym, zawsze znalazł się ktoś, kto cierpliwie wytłumaczył wszelkie niejasności. Dużo dowiedziałam się od mojego taty, który prowadzi własną działalność od kilkunastu lat. Wiele informacji można zdobyć w Internecie. Każda instytucja ma swoje strony internetowe, na których dowiemy się w jaki sposób uporać się z różnymi zagadnieniami. Ważna jest także reklama i dotarcie do potencjalnych klientów. W dobie portali społecznościowych i Internetu jest to ułatwione, więc warto o to zadbać.

W jaki sposób pozyskuje Pani nowych klientów?

Podobno „poczta pantoflowa” jest rewelacyjną metodą;). Praca, jaką wykonuję, jest także moją wizytówką. Ponadto udzielam się na portalach społecznościowych, które mają ogromny zasięg. Dodatkowo reklamuję swoje usługi na wizytówkach, banerach czy w gazetkach lokalnych. Ciągłe nowości, rozwój i inwestycje dają nadzieję, że coraz to nowi klienci będą chętnie odwiedzać mój gabinet.

Jak ocenia Pani z perspektywy czasu prowadzone przez siebie przedsięwzięcie? Nie żałuje Pani podjętej decyzji?

Myszę, że było warto. Jestem dumna z mojego gabinetu, ale trzeba pamiętać, że to dopiero początek. Zdaję sobie sprawę, że jest to taki rodzaj usług, który ciągle się rozwija. Trzeba korzystać z możliwości, jakie oferują firmy kosmetyczne, dzięki którym sukcesywnie podnosimy swoje kwalifikacje, a co za tym idzie poziom usług. Nowe zabiegi, metody ich wykonania czy kosmetyki sprawiają, że możemy jeszcze lepiej wykonywać swój zawód.

Jakie rady dałaby Pani osobom, które myślą o otwarciu działalności gospodarczej?

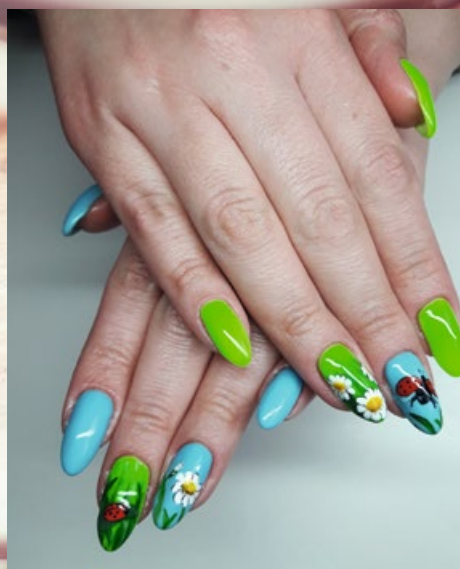
Żeby się nie bać. Własna działalność to ciężka praca, duża odpowiedzialność, ale jeszcze większa satysfakcja i poczucie spełnienia. Jeżeli macie dobry pomysł i chcecie robić coś, co jest waszą pasją, to praca będzie sprawiała wam dużo przyjemności.

Czy ma Pani plany związane z rozwojem firmy? Jeżeli tak, to jakie?

Planów jest dużo. Staram się śledzić rynek i być na bieżąco z nowościami. Na razie za-

trudniłam pracownicę do pomocy. Dodatkowo zamierzam inwestować we własny rozwój, poprzez udział w szkoleniach, kursach i targach, gdzie w jednym miejscu można uzyskać wiedzę o nowinkach z branży i zapoznać się z produktami różnych firm kosmetycznych. Myszę również o świadczeniu dodatkowych usług, np. wykonywaniu makijażu. Czas pokaże.

Dziękuję za rozmowę.

Targi pracy

w Państwowej Wyższej
Szkołe Zawodowej w Krośnie

Oprac.
ELWIRA ARCISZEWSKA

W piątek, 23 marca w Kampusie Techniczno-Sportowym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigoń w Krośnie odbyły się Targi Pracy. Organizatorami wydarzenia było Biuro Karier Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie, Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Rzeszowie oraz Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Krośnie. Targi odbywają się cyklicznie, w tym roku po raz piąty i skierowane są przede wszystkim do studentów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W targach wzięło udział około 40 wystawców, wśród których były wiodące przedsiębiorstwa z regionu.

Dla odwiedzających swoje stoiska przygotowali m.in. Cell-Fast, Glob Cars Krosno, Leroy Merlin Polska, Nowy Styl, Goodrich Aerospace Poland, Fixit, Trans Allen, Bank Millennium, Pass Polska, Eko-Karpaty – dr inż. Jan Paprowicz, Spółdzielnia SIP, IDEO, ADR Polska, Bank Polska Kasa Opieki, BESTA Przedsiębiorstwo Budowlane, BWI Group, Krosno Glass, Dwór Kombornia, Podkarpacki Szpital Wojewódzki im. Ja-

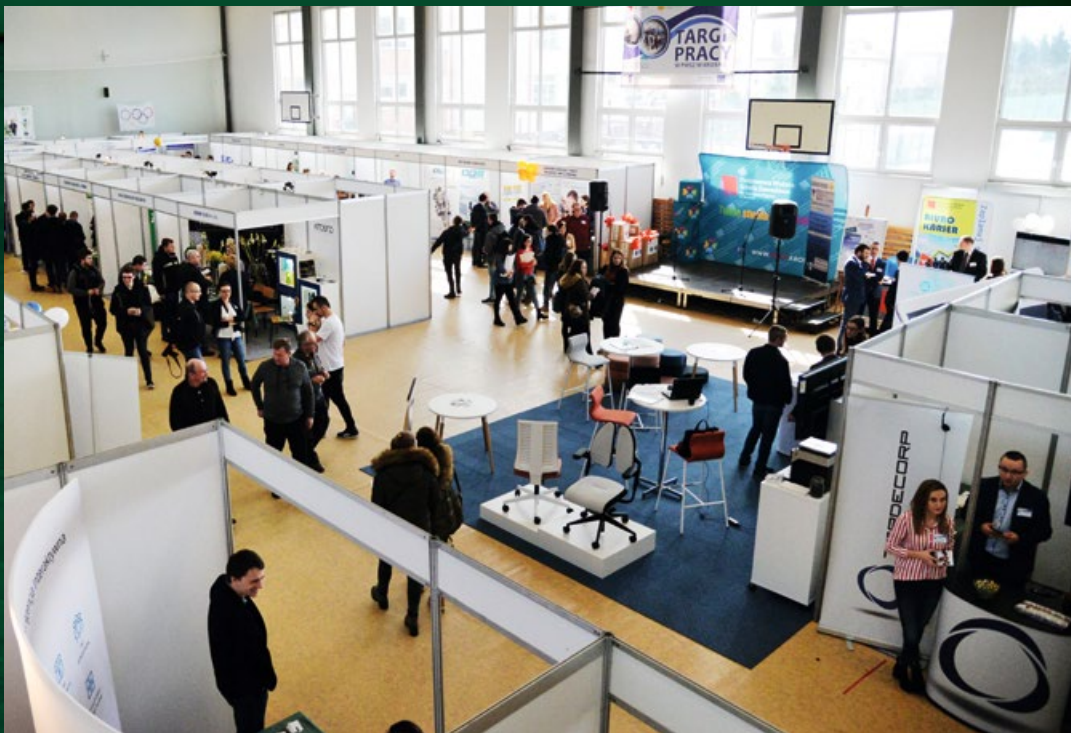
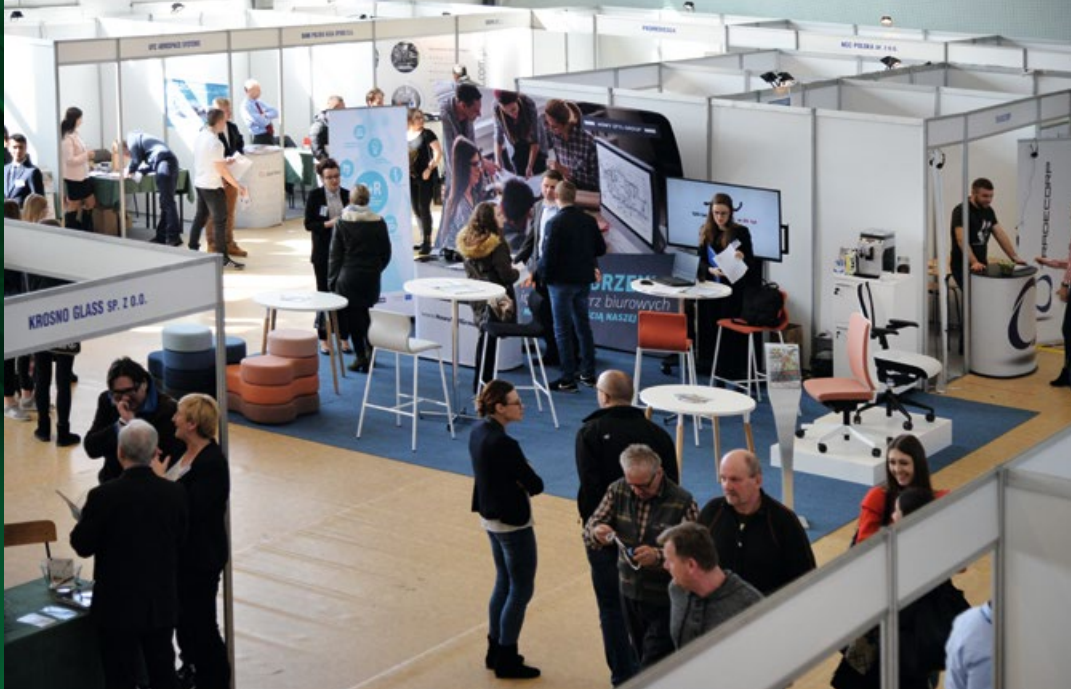
na Pawła II w Krośnie. Wśród wystawców byli reprezentanci różnych branż, min. elektronicznej, IT, finansowej, budowlanej, hotelarskiej, technologicznej, przemysłowej.

Uczestnicy targów mieli również możliwość rozmowy z przedstawicielami instytucji publicznych. Swoją ofertę prezentowały min. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie. Pracownicy PUP udzielali informacji dotyczących możliwości odbywania praktyk studenckich, zasad ubiegania się o dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej oraz sporządzania dokumentów aplikacyjnych. Ofertę prezentowały także agencje zatrudnienia – Agencja Pracy Grupa Bis-Pol WM, Promedica 24.

Osoby zainteresowane pracą w służbach mundurowych mogły zapoznać się ze specyfiką tych zawodów, jak również zasadami procesu rekrutacyjnego – swoją ofertę prezentowały bowiem Komenda Miejska

Policji w Krośnie, Wojskowa Komenda Uzupełnień w Jasle oraz Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej.

Intencją przewodnią targów było zapoznanie studentów i uczniów z rynkiem pracy poprzez możliwość skorzystania z doradztwa zawodowego, zapoznania się z szeroką ofertą wystawców, tj. największych firm działających w regionie oraz instytucji związanych z rynkiem pracy. Odwiedzający mogli zapoznać się bezpośrednio z ofertami pracy, stażami oraz praktykami studenckimi, skorzystać z porad specjalistów i ekspertów, jak również nawiązać kontakt z przedstawicielami najbardziej znanych firm z naszego regionu. Targi cieszyły się dużym zainteresowaniem nie tylko studentów i uczniów, ale również osób bezrobotnych i poszukujących pracy. W ramach targów uczestnicy mieli także możliwość wzięcia udziału w zajęciach praktycznych oraz wykładach. Tematyka dotyczyła min. procesu rekrutacyjnego do straży granicznej, bezpiecznych wyjazdów do pracy za granicę oraz zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego.

Praktyki absolwenckie

sposób na zdobycie cennych umiejętności

Oprac.
DAWID HŁOUSZEK

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY:

Ustawa z dnia 17 lipca 2009 roku o praktykach absolwenckich (Dz.U. z 2009, nr 127, poz. 1052),

J. Kuzub, *Praktyki absolwenckie*, zielonalinia.gov.pl/-/praktyki-absolwenckie [dostęp: 11.04.2018].

Wzór Umowa o praktykę absolwencką z omówieniem, <https://poradnikprzedsiebiorcy.pl/-wzor-umowa-o-praktyke-absolwencka> [dostęp: 11.04.2018].

Praktyki absolwenckie (w ramach umowy absolwenckiej) są mało docenianym sposobem na zdobywanie doświadczenia, mimo iż mogą przynieść wiele korzyści zarówno organizatorowi praktyk, jak i samemu praktykantowi. Z jednej strony pracodawca może na dogodnych warunkach zyskać młodego, ambitnego i wykształconego pracownika. Absolwent natomiast poprzez nabycie cennych umiejętności zwiększa swoje szanse na rynku pracy. Okres praktyk jest wystarczająco długi, by sprawdzić kandydata, uznać, czy warto wiązać z nim dalszą współpracę i zaproponować mu zatrudnienie.

Wszystkie kwestie dotyczące umowy o praktykę absolwencką regulują przepisy ustawy z dnia 17 lipca 2009 roku o praktykach absolwenckich (Dz.U. z 2009, nr 127, poz. 1052) oraz Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. z 2018, poz. 108). Ustawa określa, że praktykę absolwencką może odbyć osoba, która ma co najmniej gimnazjalne wykształcenie i nie ukończyła 30 roku życia. Praktyka trwa maksymalnie 3 miesiące, a jej tygodniowy wymiar nie może przekroczyć 40 godzin. Umowa zawierana jest na czas określony i kończy się z chwilą upływu tego okresu. W trakcie odbywania praktyki absolwent może (ale nie musi) otrzymywać wynagrodzenie, którego wysokość

w skali miesiąca nie może przekroczyć dwukrotności płacy minimalnej (4200 zł brutto). Od tego świadczenia nie odprowadza się składek emerytalno-rentowych oraz składki zdrowotnej. Organizator obowiązkowo zgłasza praktykanta do ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków. Sposób wypowiedzenia umowy zależy od tego, czy praktyka jest płatna czy nie. W przypadku odbywania praktyki nieodpłatnej, umowę można rozwiązać z trybem natychmiastowym. Płatną praktykę rozwiązuje się z zachowaniem tygodniowego okresu wypowiedzenia.

Zawarta w formie pisemnej umowa o praktykę absolwencką określa:

- › rodzaj pracy, w ramach której praktykant ma uzyskiwać doświadczenie i nabywać umiejętności praktyczne,
- › okres odbywania praktyki,
- › tygodniowy wymiar czasu pracy w ramach praktyki,
- › wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli praktyka ma być płatna.

Gdzie najlepiej odbyć praktykę absolwencką?

Celem praktyki jest umożliwienie absolwentom zdobycia doświadczenia i umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy. Dlatego najlepiej odbywać praktykę w branży spójnej z posiadanym

wykształceniem i z którą wiąże się swoją przyszłość zawodową.

Obowiązki praktykanta

Przy podpisywaniu umowy o odbywanie praktyki określa się obowiązki absolwenta. Nie ma sztywnych zasad, które precyzowałyby tę kwestię, ale należy pamiętać, że udział w praktykach regulowany jest również przez Kodeks pracy, dlatego praktykant, przyjmując na swoje barki konkretne obowiązki, zobowiązuje się do wykonywania ich z należytą starannością.

Obowiązki organizatora praktyk

Podmiot przyjmujący na praktykę zobowiązuje się zapewnić absolwentowi bezpieczne i higieniczne warunki pracy (nie można praktykantowi zlecić wykonywania szczególnie niebezpiecznych czynności). W zależności od charakteru wykonywanych obowiązków i zagrożeń związanych z odbywaniem praktyki, organizator powinien zapewnić odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Podmiot na wniosek praktykanta zobowiązany jest również wystawić zaświadczenie o rodzaju wykonywanej pracy i nabytych umiejętnościach.

Praktyki absolwenckie i status osoby bezrobotnej

Odbywanie praktyk nie ma wpływu na status osoby bez-

robotnej. Jeżeli bezrobotnemu przysługuje zasiłek, nie traci go, pod warunkiem, że świadczenie z tytułu praktyk nie przekracza połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na osobie bezrobotnej ciąży jednak obowiązek powiadomienia urzędu pracy o rozpoczęciu praktyk. Udział w nich stanowi uzasadnioną przyczynę niezgłoszenia się w wyznaczonym przez urząd pracy terminie, jednak pod warunkiem przedstawienia podpisanej umowy o praktykę absolwencką.

Geneza społeczeństwa informacyjnego >

Oprac.
DAWID HŁOUSZEK

Materiały źródłowe:

M. Kęsy, *Społeczeństwo informacyjne w rozwoju cywilizacyjnym ludzkości*, „Dydaktyka informatyki”, 2011, nr 6.

W. Furmanek, *Ogólna charakterystyka przemian cywilizacyjnych*, „Dydaktyka informatyki” 2004, nr 1.

W. Furmanek, *Nowa praca człowieka w cywilizacji informacyjnej. Zarys problematyki*, „Szkoła – Zawód – Praca”, 2014, nr 7/8, s. 20-33.

W. Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Praca człowieka w cywilizacji informacyjnej*,

Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2014.

Raport Bangemanna po 22 latach, historiainformatyki.pl/historia/raport-bangemanna-po-22-latach [dostęp: 11.04.2018].

Gwałtowne przemiany cywilizacyjne przyczyniły się do modyfikacji sposobu życia i postrzegania rzeczywistości. Nowoczesne technologie przekształciły nie tylko gospodarkę, kulturę i politykę, ale i samego człowieka. Doprowadziły do realnego obniżenia wartości przypisywanej niegdyś dobrom materialnym, przy równoczesnym wzroście znaczenia niematerialnych czynników, takich jak wiedza i informacja¹.

Technologie informacyjne z jednej strony integrują ludzkość w skali globalnej, z drugiej zaś prowadzą do decentralizacji społeczeństw, instytucji i miejsc pracy. Dają możliwość niemal nieograniczonego przepływu informacji, pozwalając na szybką reakcję w przypadku pojawienia się nowych możliwości lub ograniczeń.

„Społeczeństwo informacyjne” to termin, który jest pewnego rodzaju skrótem myślowym, będącym próbą ogólnego określenia najważniejszych cech, sposobów funkcjonowania i skutków pojawienia się nowych zjawisk cywilizacyjnych. Mianem „społeczeństwa informacyjnego” określa się społeczność, która osiągnęła wysoki poziom rozwoju technologicznego. Społeczność, dla której najcenniejszym dobrem

jest informacja, będąca czynnikiem kształtującym gospodarkę, kulturę i politykę oraz czynnikiem wpływającym na jakość codziennego życia. Informacja i wiedza jest dla tej społeczności szczególnym dobrem niematerialnym stawianym na równi, a w niektórych przypadkach nawet ponad, wartością dóbr materialnych. Środki służące komunikowaniu się, gromadzeniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu informacji są dla tej społeczności podstawowymi narzędziami służącymi wytwarzaniu większości dochodu narodowego i zapewnianymi utrzymanie niemalże wszystkich obywateli. Komputer, Internet, urządzenia mobilne i wszelkie techniki cyfrowe są stałymi elementami życia i pracy współczesnego człowieka. Powszechny dostęp do komputerów i umiejętność ich wykorzystywania stały się fundamentem społeczeństwa informacyjnego. Pojawienie się i szybki rozwój technologii informacyjnych (w tym Internetu), okazały się swoistym impulsem do jego gwałtownego rozwoju.

Społeczeństwo informacyjne w szerszym kontekście obejmuje wszystkich ludzi, którzy żyją w strefie oddziaływania nowoczesnych technologii i nie ma znaczenia, w jakim stopniu

opanowali umiejętność korzystania z komputera i środków przekazu informacji. Przedstawicielami tego społeczeństwa są wobec tego nie tylko programiści komputerowi, administratorzy sieci i baz danych, ale także osoby, które w miarę swobodnie wykorzystują nowoczesną technikę w życiu zawodowym i prywatnym oraz członkowie starszego pokolenia, często nieznający obsługi komputera, uzależnieni jednak od rozwiązań informacyjnych, które istotnie wpływają na sposób funkcjonowania systemu emerytalno-rentowego, służby zdrowia, bankowości czy handlu².

Jakość życia człowieka determinowana jest przez poziom rozwoju nauki i powstanie zaawansowanych technologii. W 1980 roku Alvin Toffler, amerykański pisarz i futurolog, bardzo sugestywnie i obrazowo opisał cykl ewolucyjny społeczeństw, dzieląc go na trzy następujące po sobie fale: agrarną (rolniczą), industrialną (przemysłową) i technologiczną (informacyjną)³.

Pierwsza fala cywilizacji agrarnej (trwająca najdłużej, bo kilka tysięcy lat), poprzedzona była dziejami ludów pierwotnych, żyjących w niewielkich gromadach i plemionach, któ-

1. M. Kęsy, *Społeczeństwo informacyjne w rozwoju cywilizacyjnym ludzkości*, „Dydaktyka Informatyki” 2011, nr 6.

2. Tamże, s. 76.

3. A. Toffler, *Trzecia Fala*, Warszawa 1986.

➤ Społeczeństwo informacyjne jest naturalną konsekwencją rozwoju społeczeństwa industrialnego. W okresie trwania cywilizacji informacyjnej maleje znaczenie materii i energii. Ustępują one pola rozwojowi wiedzy i informacji.

re utrzymywały się ze zbieractwa, łowiectwa i rybołówstwa. Pojawienie się rolnictwa zwiastowało nastanie nowej cywilizacji. Społeczeństwo agrarne skupione było na uprawie ziemi. Czynność ta stała się podstawą ówczesnej gospodarki, stałym elementem rodzinnego życia, czynnikiem kształtującym kulturę i politykę. Przeważał prosty podział pracy, a o statusie społecznym decydowało urodzenie. Gospodarka była zdecentralizowana, w każdej wiosce i osadzie wytwarzano większość niezbędnych do życia produktów. Rozwijana z czasem produkcja żywności oraz pojawienie się technik jej konserwacji dawały człowiekowi poczucie bezpieczeństwa i otwierały przed nim perspektywę rozwoju.

Przełomowym splotem wydarzeń, które przyczyniły się do schyłku cywilizacji agrarnej i narodzin cywilizacji przemysłowej (czyli drugiej fali przemian) były wielkie odkrycia geograficzne, rozwój nauki i pojawienie się rewolucyjnych rozwiązań technicznych. Znaczna część ludności z powodu braku możliwości pracy w rolnictwie straciła źródło utrzymania. Doprowadziło to do jej masowej migracji do ośrodków przemysłowych i powstania no-

wej grupy społecznej, tzw. klasy robotniczej. Technologicznym wyznacznikiem społeczeństwa industrialnego był rozwój przemysłu włókienniczego (matki przemysłu), wynalezienie maszyny parowej, budowa samochodu (Ford T), wynalezienie maszyny do szycia, stworzenie silnika spalinowego i elektrycznego oraz epokowe odkrycie energii atomowej.

Społeczeństwo przemysłowe funkcjonowało w oparciu o masowe wykorzystanie i przetwórstwo naturalnych zasobów przyrody. Szybko jednak dostrzeżono ograniczoną niezbędną do rozwoju przemysłu surowców oraz uznano, że mocna ingerencja w środowisko naturalne prowadzi do jego degradacji, co w konsekwencji zagraża dalszej egzystencji człowieka. Doprowadziło to do pojawienia się konfliktów cywilizacyjnych, np.: światowego kryzysu energetycznego, który w 1973 roku objął wszystkie kraje wysoko uprzemysłowane i uzależnione od ropy naftowej. Druga fala przemian, jak to określa Marek Kęsy [...] *doprowadziła do naruszenia równowagi w procesach gospodarowania, co z upływem czasu przyczyniło się do kumulacji sprzeczności między wyznawanymi ideologiami a stosowanymi technologiami, wskazu-*

*jąc nowe kierunki przemian cywilizacyjnych, warunkujących powstanie społeczeństwa trzeciej fali – tzw. społeczeństwa informacyjnego*⁴.

Społeczeństwo informacyjne jest wobec tego naturalną konsekwencją rozwoju społeczeństwa industrialnego. W okresie trwania cywilizacji informacyjnej maleje znaczenie materii i energii. Ustępują one pola rozwojowi wiedzy i informacji.

Wielu badaczy uważa, że epoka cywilizacji przemysłowej trwała ok. 220 lat, od mniej więcej 1760 roku, w którym wynaleziono maszynę parową, do ok. 1980 roku, kiedy to nastąpiło połączenie wcześniejszych wynalazków – telefonu i komputera oraz wprowadzenie protokołów sieci teleinformatycznych i komputerowych, czyli reguł i procedur rządzących komunikacją między co najmniej dwoma urządzeniami sieciowymi⁵. Wydarzeniem sygnalizującym pojawienie się trzeciej fali przemian było wynalezienie tranzystora (w 1947 r.), a następnie układów scalonych. Według wielu opinii historia społeczeństwa informacyjnego została zapoczątkowana w chwili opublikowania przez Narodową Akademię Nauk w USA raportu sy-

gnalizującego nadejście nowej ery cywilizacyjnej, opartej na rozwoju technik cyfrowych. Za podstawę rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Stanach Zjednoczonych uznaje się rozpoczęcie realizacji planu związanego z podjęciem badań nad nowymi technologiami, których celem miała być ochrona przed rosnącym w siłę komunizmem. Szczególną rolę w procesie rozwoju nowoczesnego społeczeństwa odegrały prace ekspertów skupionych w RAND – Research and Development Corporation – organizacji stworzonej dla potrzeb sił zbrojnych USA, która z biegiem lat stała się zapleczem intelektualnym Pentagonu oraz instytucją, której celem nadrzędnym było planowanie rozwoju społeczeństwa przyszłości. Następnym ważnym wydarzeniem było stworzenie sieci ARPANet, mającej służyć wymianie informacji między wojskowymi i cywilnymi komórkami badawczymi, co z czasem przyczyniło się do powstania Internetu. W 1990 roku utworzono usługę WWW (World Wide Web), następnie w 1995 roku upowszechniono przeglądarkę Netscape, a w późniejszych latach udostępniono zintegrowany system operacyjny Windows Internet Explorer – wszystko

4. M. Kęsy, *Społeczeństwo...*, s. 79.

5. W. Furmanek, *Ogólna charakterystyka przemian cywilizacyjnych*, „Dydaktyka informatyki” 2004, nr 1.

- W cywilizacji technologicznej wiedza i informacja zaczynają odgrywać rolę podstawowego składnika produkcji – obok kapitału, pracy i surowców. Sukces ekonomiczny danego przedsiębiorstwa uzależniony jest od dostępu do wiedzy i umiejętności odpowiedniego jej wykorzystania.

to sprawiło, że możliwe stało się globalne wykorzystanie Internetu⁶.

Istotną rolę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego odegrały Stany Zjednoczone. Swój wkład w tym zakresie miała również Japonia, która w 1972 roku stworzyła plan gospodarczo-polityczny mający doprowadzić do powstania nowego typu społeczeństwa. Plan ten obejmował procedury rozwojowe i usprawniał działające już systemy społeczne w ramach wdrażania procesów informacyjnych. Stosunkowo późno, bo dopiero w 1994 roku, trzecia fala przemian dotarła do Europy. W tym roku opublikowany został raport Martina Bagemanna pt. *Europa i Społeczeństwo Globalnej Informacji – Zalecenia dla Rady Europy*. Bagemann w swoim raporcie pisał: *Na całym świecie technologie informacji i telekomunikacji wywołują nową rewolucję przemysłową mającą już teraz takie znaczenie i zasięg jak te w przeszłości. Jest to rewolucja oparta na informacji, która sama jest wyrazem ludzkiej wiedzy. Postęp technologiczny umożliwi nam przetwarzanie, przechowywanie, odzyskiwanie i przekazywanie informacji w każdej możliwej formie – ustnej, pisemnej lub wizualnej – nie ograniczonej przez dystans,*

czas i objętość. Rewolucja ta daje olbrzymi nowy potencjał inteligencji ludzkiej i stanowi wartość, która zmienia charakter wspólnej pracy i życia razem⁷.

Poszczególne fale przemian, czyli przekształcanie się społeczeństw od ery rolniczej do ery przemysłowej i nastanie w późniejszym okresie cywilizacji informacyjnej, powodowane było przez wdrażanie rozwiązań technicznych, które przyczyniały się do zmiany sposobu życia i funkcjonowania stosunków międzyludzkich. Brak równowagi pomiędzy rozwojem technicznym a społecznym obszarem funkcjonowania człowieka stał się głównym powodem przemian cywilizacyjnych. Przemiany te zachodzą zawsze w czasie dezintegracji obowiązujących zasad życia społecznego i stopniowego lub przebiegającego gwałtownie procesu zastępowania dotychczasowych reguł – nowymi zasadami. Dynamiczne zmiany o charakterze jakościowym, powodujące przekształcanie istniejącego stanu rzeczy lub układu stosunków i ich nagłe przejście z jednego stadium rozwoju w drugi, określa się mianem rewolucji. Rewolucja zawsze jest zjawiskiem przemysłowym, które wiąże się ze

zmianą paradygmatu, czyli najważniejszego twierdzenia, leżącego u podstaw badania danej dziedziny⁸. Każda nowa cywilizacja niesie ze sobą nowy sposób myślenia i postrzegania świata, a także nowy styl życia rodzinnego, zmiany w pracy zawodowej, nowe formy działalności gospodarczej i nowe konflikty. Człowiek musi wobec tego wykształcić w sobie umiejętność adaptacji do zmieniających się warunków, by lepiej radzić sobie w tej rzeczywistości. Istotną rolę w przygotowywaniu do życia w cywilizacji informacyjnej odegra edukacja, która w swych założeniach powinna zachowywać prymat człowieka nad wdrażanymi rozwiązaniami, przygotowując go do trudnego rynku pracy i tym samym chronić przed zjawiskiem wykluczenia społecznego. W dobie gwałtownego postępu technologicznego mówi się o nieuchronności cywilizacji informacyjnej, która będzie zmierzała w kierunku dematerializacji pracy. Prognozuje się, że z powodu postępującej automatyzacji i robotyzacji malała będzie liczba osób zatrudnionych w rolnictwie i przemyśle. Dematerializacja doprowadzi do gwałtownego rozwoju rynku dostępu

6. M. Keşy, *Społeczeństwo...*, s. 80.

7. Raport Bagemanna po 22 latach, historiainformatyki.pl/historia/raport-bagemanna-po-22-latach [dostęp: 11.04.2018].

8. W. Furmanek, *Ogólna charakterystyka...*

i ewolucji branż. Już teraz mamy do czynienia z zanikaniem zawodów, przekształcaniem ich struktury, postępującą zmianą funkcji człowieka w zawodzie i powstawaniem nowych profesji związanych z rozwijającymi się technologiami. Zmienia się również forma świadczenia pracy, zanika rynek siły roboczej na rzecz rynku kompetencji. Konieczna staje się mobilność zawodowa. Dlatego cały XXI wiek będzie wiązał się z ciągłą zmianą kompetencji, nabywaniem nowych umiejętności i wzrostem znaczenia kształcenia ustawicznego⁹.

Każda cywilizacja do funkcjonowania potrzebuje sporych zasobów energii, która jest niezbędna do wytwarzania i dystrybucji różnorodnych produktów. Społeczeństwo agrarne czerpało ją z siły mięśni oraz ze źródeł przyrody: słońca, wody i wiatru. Stosowane w tamtych czasach rozwiązania techniczne służyły do zwielokrotnienia siły ludzi i zwierząt. Drugą falę przemian charakteryzowała koncentracja dużego potencjału siły roboczej, skupionej na produkcji rozmaitych dóbr (szczególnie konsumpcyjnych). Wykorzystywano w tym celu nieodnawialne surowce (węgiel, ropę naftową i gaz), a także niezbęd-

ny do transformacji przemysłowej kapitał. Ograniczoność zasobów naturalnych sprawiła, że paradygmatem trzeciej fali przemian stała się pozycja oraz ranga wiedzy i informacji, które jak już wcześniej wspomniano, przewyższyły swoją wartością dobra materialne. Dzięki temu człowiek zaczął uniezależniać się od kończących się źródeł surowcowych. Siłą napędową cywilizacji informacyjnej stała się wobec tego potęga ludzkiego rozumu, generująca postęp naukowy i tworząca nowe technologie. Wiedza i informacja okazały się więc kapitałem, którego zasoby w przeciwieństwie do węgla czy ropy naftowej są praktycznie nieograniczone i nigdy się nie wyczerpią.

Praca stała się wartością, która wyróżniła człowieka na tle przyrody ożywionej. Człowiek, chcąc uczynić ją bardziej efektywną, zaczął wytwarzać narzędzia pozwalające mu w dużym stopniu uniezależnić się od sił natury. Dzięki inteligencji, wyobraźni i kreatywności uczynił swoją codzienność bardziej przewidywalną. Symbolem cywilizacji agrarnej stała się motyka – proste narzędzie rolnicze (dzisiaj uważane za prymitywne), które tysiące lat temu zrewolucjonizowało standardy ludzkiej egzysten-

cji i sprawiło, że człowiek zaczął uprawiać ziemię i wprowadził osiadły tryb życia¹⁰.

Cywilizacja przemysłowa przyniosła wiele wynalazków technicznych. Połączenie niektórych z nich w jeden sprawnie działający układ, dało człowiekowi możliwość zbudowania pierwszych fabryk i uruchomienie masowej produkcji oraz dystrybucji towarów. Ludność utrzymująca się wcześniej z rolnictwa zaczęła migrować do miast, by poprzez pracę w fabryce zapewnić sobie nowe (pewniejsze) źródło utrzymania. Znakiem rozpoznawczym drugiej fali przemian jest wobec tego taśma produkcyjna (z biegiem lat coraz bardziej zautomatyzowana) i masowe wytwarzanie towarów.

W cywilizacji technologicznej wiedza i informacja zaczynają odgrywać rolę podstawowego składnika produkcji – obok kapitału, pracy i surowców. Sukces ekonomiczny danego przedsiębiorstwa uzależniony jest od dostępu do wiedzy i umiejętności odpowiedniego jej wykorzystania. Wiedza połączona z informacją, jako części składowe nowoczesnych technologii, stają się nie tylko substytutem surowców, materiałów i konkretnych realnych działań, ale

przede wszystkim podstawą do generowania oszczędności czasu, energii i wysiłku człowieka, który powinien być skoncentrowany na tworzeniu jeszcze nowocześniejszych i wydajniejszych rozwiązań technologicznych. Odpowiednio przetworzona wiedza wykorzystywana jest nie tylko na etapie wytwarzania dóbr, ale i w procesie zarządzania, w organizacji transportu, logistyce i dystrybucji towarów. Nowoczesne technologie produkcyjne w połączeniu z wysoko rozwiniętą inżynierią materiałową ograniczają zużycie rzadko dostępnych i kosztownych surowców. Narzędziem, które zwiastowało pojawienie się trzeciej fali przemian stał się komputer, wykorzystywany do zbierania, przetwarzania i dystrybucji informacji.

System dystrybucji ma istotny wpływ na kształt i charakter procesu produkcyjnego. W cywilizacji agrarnej większość towarów docierała do odbiorców dzięki wędrownym kupcom. Ten prymitywny transport znacznie ograniczał rozmiary i obszar wymiany wytworów ludzkiej pracy. W dobie drugiej fali przemian nastąpił gwałtowny rozwój dystrybucji. Zbudowano sieć kolei, wprowadzono transport drogowy, mor-

9. Tamże.

10. M. Kęsy, *Społeczeństwo...*, s. 83.

ski i powietrzny. W ten sposób rozpoczęto, jak to określił Marek Kęsy, [...] *realizować misję wielkoprzemysłowej strategii rozwojowej szybko industrializującego się społeczeństwa*¹¹. Konieczność obsługi coraz większej ilości dóbr konsumpcyjnych wymusiła wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań logistycznych. Przełomowym wynalazkiem w tym zakresie okazała się standaryzacja jednostek ładunkowych. Zastosowanie kontenera i palety znacznie usprawniło i przyspieszyło przeładunek. Dzięki takim rozwiązaniom technologicznym systemy logistyczne mogły sprostać wysokim ilościowo-jakościowym wymaganiom rozwijającej się cywilizacji przemysłowej. Trzecia fala przemian wprowadziła z kolei wiele udoskonaleń w funkcjonujących dotychczas metodach i technikach obsługi klienta. Wdrożenie nowoczesnych technologii informatycznych i komunikacyjnych, a także wprowadzenie standardów logistyki sieciowej on-line, doprowadziło do dużego skoku jakościowego świadczonych usług. Telekomunikacja otworzyła przed współczesną logistyką zupełnie nowe horyzonty rozwojowe. Nowoczesny transport i wy-

dajne technologie przeładunkowe zostały zsynchronizowane ze skomputeryzowaną gospodarką magazynową, co pozwoliło w pełni kontrolować każdy aspekt realizowanego zamówienia i pozytywnie wpłynęło na jakość obsługi klienta.

Postęp technologiczny przyczynił się również do zmodyfikowania charakteru wykonywanej pracy. Od pracy osiadłej, podporządkowanej czynnikom klimatycznym – cechującej cywilizację agrarną, poprzez zorganizowaną, zinstytucjonalizowaną pracę replikacyjną, charakterystyczną dla społeczeństwa industrialnego, po pracę innowacyjną, będącą skutkiem pojawienia się nowoczesnych technologii. Unifikacja, czyli ujednoczenie procesu produkcyjnego i wprowadzenie globalnych norm, otworzyło przed pracownikami możliwość posługiwania się identycznymi narzędziami, co pozwoliło zachować wysokie standardy produkcji i zoptymalizować jakość świadczonych usług.

Rozwój cywilizacyjny doprowadził do znaczących zmian w strukturze zatrudnienia. Sektorem dominującym dzisiaj są usługi, które w krajach wysoko rozwiniętych absorbują 70–80% osób czynnych za-

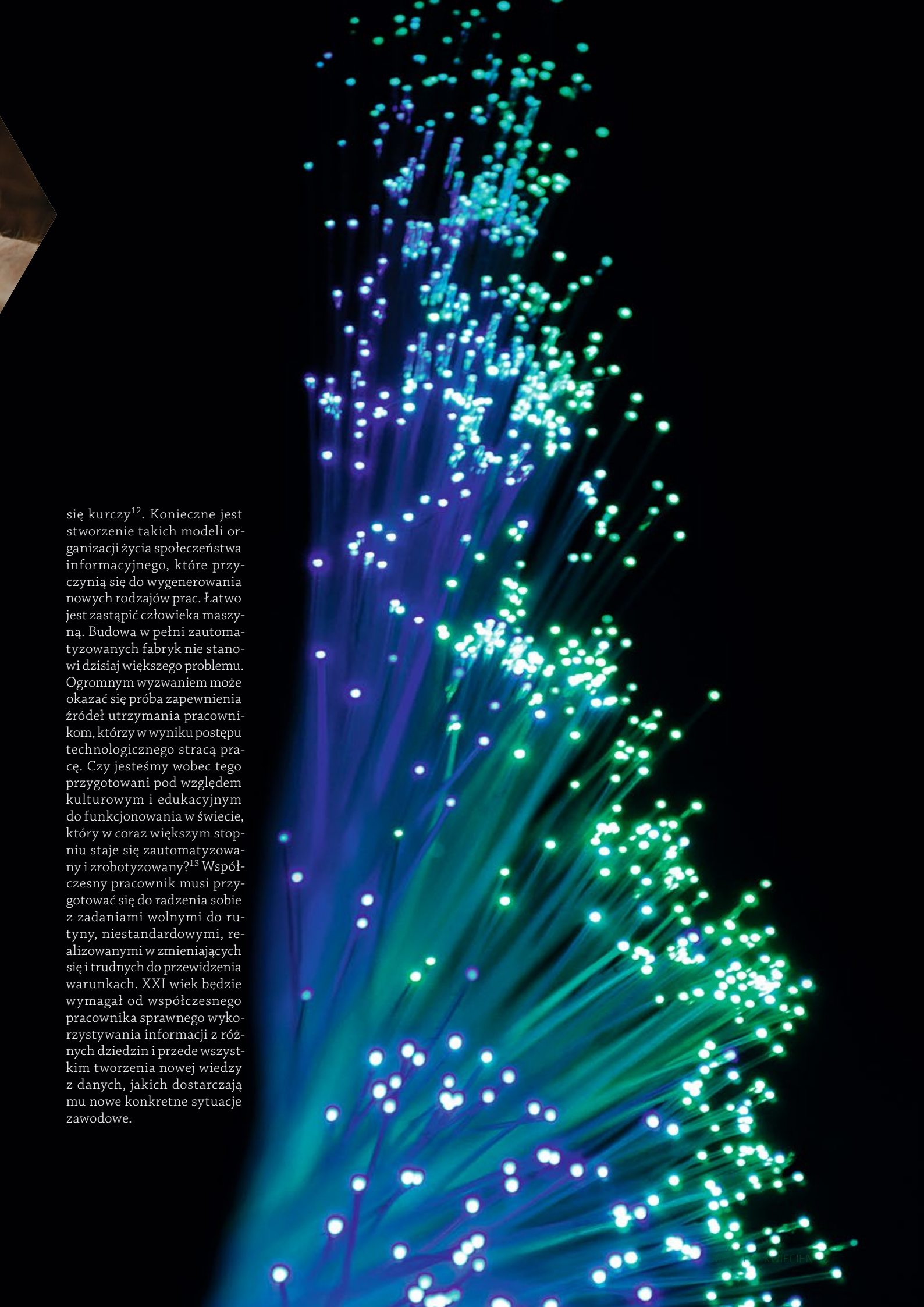
wodowo. Przemysł funkcjonuje dzięki zaangażowaniu 10–15% pracowników. Zatrudnienie w sektorze rolniczym ma udział jedynie kilkuprocentowy. Jednocześnie wyróżnić można nową branżę, skupiającą pracowników zajmujących się produkcją wiedzy, wdrażaniem technologii i innowacji, którego dynamika rozwoju jest dzisiaj największa.

Jak wobec tego kształtuje się przyszłość pracy człowieka? Pewne jest to, że uczestniczymy w takim etapie rozwoju cywilizacji, w którym maszyny w coraz większym stopniu będą zastępować człowieka, zarówno w rolnictwie, jak i w branży produkcyjnej czy w sektorze usług. Musimy wobec tego przygotować się do wykonywania zadań, których nie da się zaprogramować, których nie będą w stanie realizować urządzenia nawet najnowszych generacji. Komputery, mimo ogromnych możliwości obliczeniowych, nie potrafią być kreatywne i jeszcze przez długi czas nie będą w stanie zagrozić twórczym możliwościom człowieka. Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że współczesny rynek pracy – pracy w tradycyjnym tego słowa znaczeniu – bardzo

11. Tamże, s. 84.

12. W. Furmanek, *Nowa praca człowieka w cywilizacji informacyjnej. Zarys problematyki*, „Szkoła – Zawód – Praca” 2014, nr 7/8, s. 31.

13. W. Furmanek, *Ogólna charakterystyka...*, s. 21.

się kurczy¹². Konieczne jest stworzenie takich modeli organizacji życia społeczeństwa informacyjnego, które przyczynią się do wygenerowania nowych rodzajów prac. Łatwo jest zastąpić człowieka maszyną. Budowa w pełni zautomatyzowanych fabryk nie stanowi dzisiaj większego problemu. Ogromnym wyzwaniem może okazać się próba zapewnienia źródeł utrzymania pracownikom, którzy w wyniku postępu technologicznego stracą pracę. Czy jesteśmy wobec tego przygotowani pod względem kulturowym i edukacyjnym do funkcjonowania w świecie, który w coraz większym stopniu staje się zautomatyzowany i zrobotyzowany?¹³ Współczesny pracownik musi przygotować się do radzenia sobie z zadaniami wolnymi do rutyny, niestandardowymi, realizowanymi w zmieniających się i trudnych do przewidzenia warunkach. XXI wiek będzie wymagał od współczesnego pracownika sprawnego wykorzystywania informacji z różnych dziedzin i przede wszystkim tworzenia nowej wiedzy z danych, jakich dostarczają mu nowe konkretne sytuacje zawodowe.

Technologie zmieniające jakość świata >

Materiał źródłowy:
W. Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Praca człowieka w cywilizacji informacyjnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2014.

Energia pochodząca z odnawialnych źródeł

Alternatywne formy uzyskania energii stały się nowym wyzwaniem współczesnej cywilizacji. Występująca dzisiaj wielość technologii, które służą zaspokojeniu ciągle rosnących potrzeb energetycznych, powoduje szybki rozwój nowoczesnych rozwiązań. Pozyskiwanie energii z wiatru, wulkanów, gejzerów, słońca, biopaliw czy energii atomowej, to jedynie kilka przykładów technologii, w których dynamicznie wzrasta zapotrzebowanie na specjalistów. Przykładowo, naukowcy pracują nad specjalną farbą słoneczną oraz rulonami inteligentnej folii, w której strukturę zostaną wtopione mikroskopijnych rozmiarów ogniwa słoneczne. Chodzi o to, by każda powierzchnia pokryta tą powłoką mogła indukować prąd.

Ekobiznes

Technologia ta stała się nową filozofią gospodarowania zasobami naszej planety. „Ekologia”, „ochrona środowiska” okazały się propagandowymi sloganami końca XX wieku. Współczesny człowiek dopiero teraz zaczyna stykać się z całą siatką problemów związanych z bez troskim i mało gospodarnym korzystaniem z dóbr Ziemi. Ekobiznes ma nie tylko prowadzić do zmiany mentalności technologicznej ludzi, ale i wdrażać

program racjonalizacji korzystania z dobrodziejstw natury, ochrony środowiska i zarabiania na takim sposobie gospodarowania. Przykładem może być problem składowisk górniczych i hutniczych, tzw. hałd. Technologia przetwarzania odpadów to nic innego, jak odzyskiwanie surowców z poprodukcyjnych odpadów pochodzących z kopalni i hut.

Biometria

Nowa dziedzina wiedzy, na podstawie której powstają technologie pozwalające określić tożsamość człowieka, dzięki jego unikatowym cechom fizycznym, takim jak: głos, wzór linii papilarnych czy wzór tęczywki oka. Technika ta pozwala na opracowanie szeregu zabezpieczeń przed dostępem niepowołanych osób do określonego zbioru informacji lub konkretnych zasobów fizycznych, np. pomieszczeń. Najprostszym przykładem wykorzystania biometrii w codziennym życiu jest smartfon zabezpieczony czytnikiem linii papilarnych lub wdrażana technologia podpisu elektronicznego.

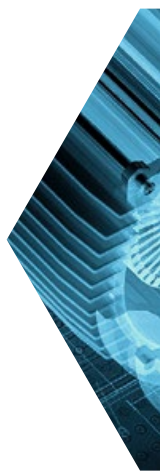
Technologie odnowy biologicznej

Współczesny człowiek koncentruje się nie tylko na gromadzeniu dóbr materialnych, ale i na dbaniu o swój wygląd i kondycję fizyczną. Bycie powabnym i atrakcyjnym w każdym wie-

ku staje się wyzwaniem współczesności i okazją na znalezienie dobrej pracy. Nastąpiła moda na totalne odmładzanie i choć technika nie stworzyła jeszcze eliksiru życia, to ma do zaoferowania całkiem sporo nowoczesnych rozwiązań. Wzrasta zainteresowanie gabinetami odnowy, salonami kosmetycznymi, studiami masażu, klubami fitness, salonami urody i sklepami z asortymentem kosmetycznym. Przedstawiciel XXI wieku żyje w ciągłym pośpiechu, szuka więc rozwiązań, dzięki którym będzie mógł w krótkim czasie poddać się procesowi totalnej odnowy. Powstają więc miejsca, w których za odpowiednią opłatą będzie mógł skorzystać z rozmaitych zabiegów: hydromasażu, okładu z alg, błota z Morza Martwego, wygładzania zmarszczek, rozbijania tkanki tłuszczowej ultradźwiękami, zabiegów kriogenicznych, psychoterapeutycznych, dietetycznych czy chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej. Odpowiedzią na rosnące potrzeby współczesnego człowieka jest kosmologia obejmująca swoim zakresem medycynę ogólną, dermatologię, fizjologię, alergologię i dietetykę.

Technologie wytworów pomocowych

Zadaniem tych technologii jest wprowadzanie rozmaitych urządzeń, maszyn i systemów, które mają wspomagać człowie-

ka w podejmowanych przez niego działaniach. Chodzi nie tylko o urządzenia codziennego użytku, ale i narzędzia specjalistyczne wykorzystywane np. w życiu zawodowym. Wytwory tych technologii często kierowane są do odbiorców, którzy wymagają szczególnego wsparcia ze względu na zaawansowany wiek czy ograniczenia zdrowotne.

Technologie preparacji żywności

Produkcja, przetwarzanie, przechowywanie i dystrybucja artykułów spożywczych stały się wyznacznikami postępu cywilizacyjnego. Przykładem mogą stanowić technologie wytwarzania żywności dla osób cierpiących na rozmaite choroby, np. diabetyków czy osób nietolerujących laktozy lub glutenu. Naukowcy poszukują nowych sposobów konserwowania i przechowywania żywności, które mogłyby zastąpić szkodliwe benzoesany, azotyny i azotany. Innym przykładem może być przygotowywanie potraw dla potrzeb lotnictwa pasażerskiego. Samolot przewożący 300 pasażerów musi być zaopatrzony w odpowiednią ilość niemalże gotowych do spożycia posiłków, przygotowanych w taki sposób, aby maksymalnie ułatwić szybkie ich rozdzielanie zgodnie z potrzebami osób znajdujących się na pokładzie. Rozwój nowych technologii w tym sektorze będzie wymagał zatrud-

nienia wysoko wykwalifikowanych chemików, fizyków, dietetyków i technologów żywności.

Mechatronika

Dziedzina nauki, która jest połączeniem technologii informatycznych, informacyjnych, elektronicznych, optoelektroniki, mechaniki, hydromechaniki z elektronicznie sterowanymi układami i automatyką. Wystarczy spojrzeć na to, jak zbudowany jest współczesny samochód. Wtrysk paliwa, aktywne zawieszenie i klimatyzacja, a także układ kierowniczy, systemy bezpieczeństwa: poduszki i kurtyny powietrzne, stabilizatory toru jazdy i hamowania (TCS/ABS), wszystko sterowane jest przez komputer. Warto zwrócić również uwagę na zautomatyzowane linie produkcyjne, wyposażone w obrabiarki sterowane numerycznie, manipulatory i roboty przemysłowe. Żadna współczesna fabryka masowo wytwarzająca towary o wysokich parametrach użytkowych nie mogłaby się bez nich obejść.

Biomechatronika

Zajmuje się między innymi tworzeniem technologii wykorzystywanych w rehabilitacji. Protezy nowej generacji zachowują się jak naturalne kończyny. Nowoczesne protezy kolano- we są wyposażone w specjalne czujniki, które mierzą wygięcie stawów podczas chodzenia

i działające na nie siły. Czujniki mogą być umieszczone poza sztucznym stawem kolanowym. Wykrywają sygnały płynące z mięśni znajdujących się w pobliżu protezy. Innym przykładem jest endoproteza wykonana z biologicznie obojętnego metalu lub tworzywa sztucznego. Jej rolą jest zastąpienie zanikającej tkanki organizmu. Najbardziej powszechnymi przykładami endoprotez są sztuczne stawy biodrowe.

Przyrodomatyka

Prognozowanie wspomagane komputerowo, które poprawia wydajność w rolnictwie i sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej. Ekolodzy dzięki nowoczesnym rozwiązaniom informatycznym mogą modelować środowisko naturalne i przewidywać grożące mu niebezpieczeństwa.

Robomedycyna – mechatronika stosowana w medycynie

Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań mechatronicznych widać w działaniu systemu automatycznego dozoru i diagnostyki pacjenta w sali intensywnej terapii, w ultrasonografii, a także w urządzeniach, takich jak: respirator, sztuczna nerka czy laparoskop.

ul. Bieszczadzka 5
38-400 Krosno

www.krosno.praca.gov.pl

Sekretariat

tel. 13 43 617 19

e-mail: rzks@praca.gov.pl

Współpraca z pracodawcami

tel. 13 43 213 89, 13 43 616 94,

wew. 4011, 4013, 402

Informacja o rejestracji

tel. 13 43 213 89, 13 43 616 94